

دسترس

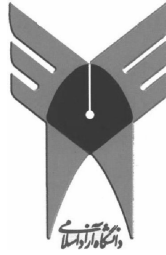
مجلس شورای اسلامی
ایران

به نام خدا

مشور اخلاق پژوهش

بایدی از خداوند جهان و اعتماد بر این که عالم محضر خداست و مولود بانگ بر اعمال انسان و به منظور پاس داشت مقام بلند دانش و پژوهش و نظر بر اهمیت جایگاه دانشگاه و استلای فرهنگ و تمدن بشری، نادانشجویان و احسان بیات ملی و احکامی دانشگاه آزاد اسلامی مشهد می گردیم اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهش مد نظر قرار داده و از آن تعقیب کنیم:

- ۱- اصل برانست: التزام بر برانست چینی از مرکز رفتار غیر حرفه ای و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به مثابه های غیر علمی می آلائند.
- ۲- اصل رعایت انصاف و امانت: تمهید به اجتناب از مرکز جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال، تجهیزات و منابع در اختیار.
- ۳- اصل ترویج: تمهید به رواج دانش و امانت نتایج تحقیقات و انتقال آن به بندگان علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.
- ۴- اصل احترام: تمهید به رعایت حریم یاد و احترام با انجام تحقیقات در رعایت جانب تعدد و خودداری از مرکز به حرمت شکنی.
- ۵- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهشگران (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.
- ۶- اصل رازداری: تمهید به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد سازمان، دانشجو و کلیه افراد و نهاد های مرتبط با تحقیق.
- ۷- اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای بی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از مرکز به نمان سازی حقیقت.
- ۸- اصل باکیست مادی و معنوی: تمهید به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه بندگان پژوهش.
- ۹- اصل منافع ملی: تمهید به رعایت منافع ملی و در نظر داشتن پیشه و توسعه کشور و کلیه مراحل پژوهش.

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

دانشکده ادبیات و علوم انسانی ، گروه فقه و مبانی حقوق

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش: الهیات

موضوع:

اینترنت ، محدودیت ها (filtering) و چالشها از منظر فقه و حقوق

استاد راهنما:

دکتر مجید وزیری

استاد مشاور:

دکتر علی بهرامی نژاد مقوئیه

پژوهشگر:

محمد علی موحد امجد

بهار ۱۳۹۲

تقدیم به

تقدیم به همسر همراه و همیارم

که نگاه پر محبتش هر سختی را به عطری دل انگیز بدل ساخته
تا انگیزه ای بر ادامه راهم باشد.

سپاسگزاری

سپاس فراوان از استاد ارجمند و راهنما دکتر وزیری

و تشکر وافر از استاد گرامی و مشاور حجت الاسلام والمسلمین دکتر بهرامی

نژاد

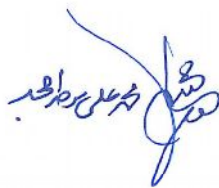
و با تشکر فراوان از اساتید گرانقدری که در این تحقیق همراهی شفیق بودند.

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب محمدعلی موحد امجد دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۸۰۸۳۶۶۵۲۰۰ در رشته فقه و مبانی حقوق که در تاریخ ۹۱/۱۱/۳۰ از پایان نامه خود تحت عنوان: اینترنت، محدودیت ها (filtering) و چالشها از منظر فقه و حقوق با کسب نمره ۱۷/۷۵ و درجه عالی دفاع نموده ام.

بدینوسیله متعهد می شوم:

- ۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط این جانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.
- ۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر، یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
- ۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
- ۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی:
امضاء:

بسمه تعالی

در تاریخ ۹۱/۱۱/۳۰

دانشجوی کارشناسی ارشد آقای محمد علی موحد امجد از پایان نامه خود
دفاع نموده و با نمرهبحروف..... و با درجه
..... مورد تصویب قرار گرفت .

امضاء استاد راهنما

چکیده پایان نامه (شامل خلاصه، اهداف، روش های اجرا و نتایج به دست آمده) :

دیر زمانی از حضور اینترنت در ایران نمیگذرد که در جایگاه ویژه ای از اطلاع رسانی قرار گرفت . اینترنت در همان ابتدا با حاشیه هایی وارد ایران شد . با استفاده عمومی از اینترنت مشکلات آن هم عیان تر شد . سوء استفاده ها در قالب های مختلف ، مسائل ضد ارزشی و اخلاقی و همچنین تخریبهایی که علیه دین و مذهب و نظام جمهوری اسلامی وجود داشت ، مسؤلان و خصوصا شخص اول نظام را بر آن داشت تا تدابیری در خصوص مقابله با آن همه تهدید و شیخون بکار ببرند . اولین و ساده ترین راهی که وجود داشت ، مسدود کردن سایتهای مخرب بود . محدودیت در اینترنت موضوعی بود که در سال ۱۳۸۱ قانونی شد و گرچه این عمل مانند هر کار دیگری مورد انتقاد قشر خاص خودش قرار گرفت . در حال حاضر مساله ای که مطرح است منافات داشتن فیلترینگ با موضوع آزادی انسان است . اینکه سایتها فیلتر میشوند و دسترسی و بهره مندی از اطلاعات را محدود میکنند . بررسی آیات و روایات که بیشتر در مورد کتب ضلال بیان شده است این نکته را میرسانند که با توجه به شرایط هر زمانی ، اعمال فیلترینگ جنبه و نوع خاصی پیدا میکند و حتی در خصوص هر یک از افراد در یک زمان خاص میتواند متفاوت باشد . گاهی اعمال فیلترینگ برای جلوگیری از اشاعه ی فساد ، ضروری به نظر میرسد و این وظیفه هر دولتی است که به جهت صیانت اخلاقی و روحی و اعتقادی مردم خود پیش بینی های لازم و تدابیر خاصی را اتخاذ نماید .

کلید واژه ها : اینترنت ، آزادی ، آزادی بیان و عقیده ، فیلترینگ و مسدود سازی ، فقه ، حقوق

نظراستادراهنما برای چاپ در پژوهش نامه دانشگاه

مناسب است تاریخ و امضا :

مناسب نیست

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	چکیده
	مقدمه
	پیشگفتار
	فصل اول کلیات
۲	بخش اول : طرح تحقیق.....
۲	تعریف
۳	بیان مساله
۳	سؤالات تحقیق
۳	اهداف تحقیق
۴	انگیزه انتخاب
۴	پیشینه تحقیق
۵	بخش دوم : واژه شناسی
۵	گفتار اول : اینترنت
۵	اینترنت چیست
۷	بک بن ها
۸	پروتکل اینترنتی نشانه های IP
۹	پروتکل اینترنت : سیستم نام دامنه
۹	ISP چیست
۱۰	گفتار دوم : تاریخچه اینترنت در ایران
۱۲	روش های دسترسی به اینترنت در ایران
۱۳	گستره و اهمیت اینترنت

گفتار سوم : محدودیتها	۱۵
فیلترینگ چیست	۱۵
تفاوت فیلتر با مسدود سازی	۱۷
نحوه فیلترینگ	۱۸
فیلترینگ در ایران	۱۹
گفتار چهارم: عبور از محدودیتها (فیلتر شکن ها)	۲۱
تعریف فیلتر شکن	۲۱
خطرات استفاده از فیلتر شکنها	۲۲
تعریف پروکسی	۲۴
مجازات فروش فیلتر شکن	۲۵
گفتار پنجم : تعریف محدوده ی آزادی	۲۶
تعریف آزادی و اختیار انسان	۲۶
معانی آزادی از دیدگاه دیگران	۲۸
انواع آزادی	۳۰
تعریف آزادی در اسلام	۳۱
معنای آزادی از دیدگاه شهید مطهری	۳۶
فصل دوم : محدودیت و آزادی	۴۰
مبانی آزادی در جوامع انسانی	۴۱
گفتار اول : مبانی آزادی	۴۱
آزادی در قرآن	۴۱
قلمرو آزادی و معیارهای آن	۴۲
جلوه های آزادی در قرآن کریم	۴۵
قرآن و جامعه مدنی	۵۰

۵۲	گفتار دوم : آزادی در سنت و رویه عقلاء
۶۲	گفتار سوم: آزادی از دیدگاه حقوقی
۶۳	آزادی از منظر قانون اساسی
۶۷	گفتار چهارم : پیامدهای نفی آزادی
۷۱	گفتار پنجم : تعارض آزادی با برخی از احکام فقهی
۷۶	گفتار ششم : تعارض آزادی و مسدود نمودن اطلاعات (فیلترینگ)
۷۸	مستثنیات آزادی
	فصل سوم: پیشینه ی تاریخی فیلترینگ در فقه و حقوق
۸۷	پیشینه ی تاریخی فیلترینگ در فقه و حقوق
۸۸	بخش اول مبانی فقهی
۹۱	بخش دوم مبانی حقوقی
۹۴	فیلترینگ و نظارت بر اینترنت در کشورهای جهان
۹۴	علل و پیدایش فیلترینگ
۱۰۶	دلایل حقوقی برای فیلتر کردن یک سایت
	فصل چهارم : بررسی ادله فقهی و حقوقی فیلترینگ
۱۱۴	تعریف کتب ضاله
۱۲۴	فصل پنجم : نتیجه گیری
۱۲۸	منابع

چکیده

دیر زمانی از حضور اینترنت در ایران نمیگذرد که در جایگاه ویژه ای از اطلاع رسانی قرار گرفت . اینترنت در همان ابتدا با حاشیه هایی وارد ایران شد . با استفاده عمومی از اینترنت مشکلات آن هم عیان تر شد . سوء استفاده ها در قالب های مختلف ، مسائل ضد ارزشی و اخلاقی و همچنین تخریبهایی که علیه دین و مذهب و نظام جمهوری اسلامی وجود داشت ، مسؤلان و خصوصا شخص اول نظام را بر آن داشت تا تدابیری در خصوص مقابله با آن همه تهدید و شیخون بکار ببرند . اولین و ساده ترین راهی که وجود داشت ، مسدود کردن سایتهای مخرب بود . محدودیت در اینترنت موضوعی بود که در سال ۱۳۸۱ قانونی شد و گرچه این عمل مانند هر کار دیگری مورد انتقاد قشر خاص خودش قرار گرفت . در حال حاضر مساله ای که مطرح است منافات داشتن فیلترینگ با موضوع آزادی انسان است . اینکه سایتهای فیلتر میشوند و دسترسی و بهره مندی از اطلاعات را محدود میکنند . بررسی آیات و روایات که بیشتر در مورد کتب ضلال بیان شده است این نکته را میرسانند که با توجه به شرایط هر زمانی ، اعمال فیلترینگ جنبه و نوع خاصی پیدا میکند و حتی در خصوص هر یک از افراد در یک زمان خاص میتواند متفاوت باشد . گاهی اعمال فیلترینگ برای جلوگیری از اشاعه ی فساد ، ضروری به نظر میرسد و این وظیفه هر دولتی است که به جهت صیانت اخلاقی و روحی و اعتقادی مردم خود پیش بینی های لازم و تدابیر خاصی را اتخاذ نماید .

کلید واژه ها : اینترنت ، آزادی ، آزادی بیان و عقیده ، فیلترینگ و مسدود سازی ، فقه ، حقوق

مقدمه:

بارها این اتفاق برای ما افتاده است که درست زمانی که قصد داریم اطلاعات معمولی را از یک سایت به دست بیاوریم به جای مطلب با این پیام روبه رو شده ایم: "کاربر گرامی طبق قوانین، دسترسی به سایت مورد نظر مجاز نمی باشد." این صفحه بارها ما را برافروخته و این سؤال را در ذهن تداعی کرده که مگر چه اطلاعاتی را جستجو کرده ام که با قوانین کشور تداخل داشته است.

فیلترینگ در تمام کشورهای دنیا به شکل های گوناگون انجام می شود و تنها اختلافات موجود در این زمینه بر سر مصادیق آن است. حفظ امنیت ملی، فصل مشترک اصول تمام حکومت ها در ورود به مسأله فیلترینگ است. کشورهای چون آمریکا و اروپا به نوعی به فیلترینگ نهایی اعتقاد دارند که در آن خانواده ها و نهادهای آموزشی و خصوصی، خود در مورد مسدود کردن سایت ها تصمیم می گیرند. اما مسأله فیلترینگ در ایران هم چون دیگر حوزه های آی تی کشور با مشکل متولیان بی شمار رو به رو است. در این تحقیق سعی بر آن است که به بررسی مواردی پرداخته شود که باعث ایجاد فیلترینگ میشود و همچنین جواز و عدم جواز آن موارد را از منظر فقه و حقوق اسلامی بررسی کرده و راهکارهایی ارائه شود. در این مسیر نیز به مسأله استفاده از فیلتر شکن ها میپردازیم که در دنیا به دنبال فیلتر هر سایتی برای خود بازاری ایجاد کرده است و اینکه آیا استفاده از آن شرعا اشکال دارد یا خیر؟

از جمله مشکلاتی که در طی مسیر تحقیق با آن مواجه بودم کمبود منابعی بود که در این موضوع طرح بحث کرده باشد. بدیع بودن موضوع این مسأله که از اصل اینترنت و دنیای مجازی صحبت میکند باعث شده تا مشکلات آن در حال حاضر تنها در برخی محافل آن هم به صورت جزئی مورد بحث قرار گیرد.

در کشور ما اینترنت هنوز نوپا به شمار می آید گرچه تعداد کاربران آن هر ساله سیر صعودی بالایی را دارد اما مشکلات آن آنقدر هست که کمتر کسی بتواند به صورت جامع به هر یک از آنها بپردازد. در حال حاضر سرعت اینترنت از جمله معضلات آن به شمار می آید که نه تنها دغدغه مسولین ذیربط به شمار نمی آید که گاهی هم به نظر می آید این امر خود خواسته از سوی ایشان دنبال

میشود. اینکه کشور ما ایران در صف ارائه خدمات اینترنتی به کاربران در رده های آخر جدول قرار دارد خود گواهی بر مساله میباشد .

بحث فیلترینگ و نیز مسدود نمودن سایت ها هم از جمله مشکلات دیگر اینترنت میباشد که البته این امر هم مطابق قوانین و اصول خود صورت می گیرد و گرچه گاهی در این میان اشتباهاتی هم صورت میگیرد ولی امری اجتناب ناپذیر است .

در این میان بعد از کم بودن منابع و عدم توجه محققین به این امر که از جمله محدودیتهای تحقیق به شمار میرفتند یکی دیگر از محدودیتهای فیلتر بودن و عدم دسترسی به سایتهایی بود که در این گذر میتوانستند منبع مفیدی برای بررسی بیشتر موارد فیلترینگ و چرایی آن باشند که تنها دسترسی به آنها از طریق فیلتر شکنها ممکن بود که خود علاوه بر خلاف بودن این کار ، مشکلات دیگری را هم میتوانست به دنبال داشته باشد که در این تحقیق به آن اشاره شده است .

در مرحله بعد به نظر می آمد که تحقیق میدانی باید از مراکز صورت گیرد که فیلترینگ از آن مبادی صورت میگیرد که متاسفانه آن مراکز تمایلی به همکاری از خود نشان نمی دادند .

در مجموع تحقیق پیش رو با وجود کاستی های بسیار ، نتیجه تلاشی است که کوشیده شده تا از منابع فقهی و حقوقی از آنچه در این خصوص قلمفرسای نموده است استفاده نماید.

پیشگفتار

امروزه رشد و گسترش شبکه جهانی وب، دسترس پذیری به همه اشکال مختلف اطلاعاتی، اعم از متن و فایل های صوتی و تصویری و گرافیکی متنوع را برای همه کاربران به راحتی میسر کرده است. در این میان انتشار برخی اطلاعات با محتوای هرزه نگاری، ترویج خشونت و ترور، افشای اطلاعات خصوصی افراد حقیقی و حقوقی، تجارت مواد مخدر و موارد مشابه که دسترسی به آنها در شبکه اینترنت به آسانی صورت می گیرد، دولت ها و مقامات مسوول را بر آن داشته تا کنترل و نظارت بیشتری، حتی تا حد مسدود کردن دسترسی به پایگاه های مورد نظرشان و برخورد قضایی و قانونی با گردانندگان آنها اعمال کنند که در اصطلاح رایانه یی به آن فیلترینگ گفته می شود. امروزه با پیشرفت و دسترسی بدون مرز به تکنولوژی اطلاعات، امر فیلتر کردن بیشتر شیوه یی سیاسی به خود گرفته و تبدیل به حربه یی برای مقابله و عدم دسترسی به اطلاعات مورد نظر بین سیاستمداران و مخالفان آنها و راهی برای جلوگیری از دسترسی به آگاهی ها شده است. هرزه نگاری های جنسی بخصوص در زمینه سوء استفاده از کودکان، ترویج خشونت و فساد، خرید و فروش مواد مخدر و زیانبار، اشاعه اطلاعات خصوصی افراد و سازمانها، استفاده از اطلاعات وب در جهت اهداف تروریستی و موارد مشابه، ضرورت کنترل محتوای وب را ناگزیر ساخته است، ولی این کنترل و نظارت برانتشار اطلاعات در جوامع مختلف و بر حسب خط مشی های سیاسی و فرهنگی هر جامعه ای نمودهای متفاوتی داشته است .

در حال حاضر مسدود کردن یک سایت بدون هشدار به صاحبان آن و فیلترینگ اشتباهی آن بزرگ ترین مشکل فیلترینگ در چند سال اخیر بوده است. فیلتر شدن اشتباهی گاهی به صورتی است که حتی سایت های خبری غیرفارسی یا سایت های علمی نیز مورد فیلتر قرار می گیرند. فقدان روشی برای مشخص شدن یک سایت فیلتر شده یا اعلام یک سایت به اشتباه فیلتر شده نیز سردرگمی بسیاری از کاربران را به همراه داشته است. میزان فیلترینگ اشتباهی سایت ها در حال حاضر به گونه ای در پهنه اینترنت فارسی رشد پیدا کرده که بسیاری نمی دانند سایتی را که با کلمات غیرقابل دسترسی پوشانده شده واقعاً فیلتر است یا به اشتباه قابل دستیابی نیست.

در حال حاضر دولت هزینه سنگینی را در خصوص فیلترینگ در طول سال متحمل میشود که شایسته است راهکارهای علمی و عملی در این خصوص مورد بررسی و مذاقه بیشتر قرار گیرد تا بتوان با راهکارهای سهل الوصول تر جلوی ورود اطلاعاتی که با موازین شرعی و قوانین کشور مغایرت دارد را گرفت و در این زمینه با کمترین هزینه مادی و معنوی مواجه شد.

فصل اول

کلیات

بخش اول : طرح تحقیق

تعریف

موضوع تحقیق پیرامون اینترنت است و اینکه در این وادی محدودیتهایی وجود دارد از جمله اینکه بارها پیش آمده که به محض ورود به یک سایت با جمله : کاربر محترم این تارنما به علت عدم رعایت مسایل قانونی مسدود میباشد و یا دسترسی به تارنما امکان پذیر نمیشود . این محدودیتهای اعمال شده که از سوی دولتها اعمال میشود جدای از درستی و یا نادرستی آن با مساله ی دیگری نیز مواجه میشود که این کاربران خاص را به سمت آن میکشد و آن چالشهای پیش روی فیلترینگ است که همانا فیلترشکن ها میباشد .

غالباً کاربرانی که با مساله فیلترینگ مواجه میشوند به دنبال گذر از آن محدودیت اعمال شده هستند و به همین جهت متوسل به فیلترشکنهایی میشوند که گاهی باعث میشود تا تمامی اطلاعات آنها توسط کسی که آن نرم افزار را در اختیار کاربر گذاشته به سرقت رود .

بیان مساله

موضوع مورد بحث در خصوص مساله فیلترینگ میباشد و اینکه با توجه به پیدایش بزرگترین منبع اطلاع رسانی در جهان که همانا اینترنت میباشد ، چگونه است که در بعضی موارد دولت ها مانع از دسترسی کاربران از استفاده و کسب اطلاعات از آن میشوند .

با توجه به اینکه اغلب کشورها و حتی کشورهایمانند کره شمالی که عجیب ترین قوانین در آن وجود دارد و اینکه تا چندی پیش اینترنت در آن وجود نداشت داعیه آزادی دارند ولی در مقام عمل سختگیری هایی در آنها اعمال میشود و بواسطه قرار دادن مطالبی در اینترنت مجازاتی را برای آن در نظر میگیرند . چگونه است که محروم کردن عده ایی از دسترسی های عادی به مطالب باز هم آزادی نامیده میشود ؟

این مجال به بررسی از نگاه فقهی و حقوقی به اعمال این محدودیتها میپردازد .

سوالات تحقیق

در این تحقیق چند سوال مطرح است :

_ محدودیتهای اعمال شده در اینترنت با آزادی انسان منافات دارد یا خیر؟

_ فیلترینگ با آنچه در فقه و حقوق اسلامی وجود دارد منطبق است یا خیر؟

اهداف تحقیق

عمده ترین هدفی را که این تحقیق دنبال میکند این است که : ما به راهکاری در جهت تبیین فیلترینگ بپردازیم . در حال حاضر دولت جمهوری اسلامی برای برون رفت از مشکلاتی که در سایتهای مختلف وجود دارد و اخلاق و عقاید اسلامی مسلمانان را نشانه رفته تنها یک راه کار ارائه داده است و آنهم اینترنت حلال و یا اینترنت ملی است . کاربران در این نوع اینترنت باز با محدودیتهایی در خصوص دسترسی به دیگر سایتهای غیر ایرانی مواجه هستند . اینترنت ملی برای کسانی مناسب است که تنها به دنبال اطلاعات موجود در کشور میباشند . مقاله ها و کتبی که در حال حاضر هم در سایتهایی مانند تبیان یافت میشود .

انگیزه انتخاب

در طول سالیان متمادی غالب موضوعاتی که در فقه و حقوق اسلامی وجود دارد بعضا به کرات مورد تحقیق قرار گرفته اند . موضوعات جدید مانند همین بحث فیلترینگ کمتر مورد توجه قرار گرفته است و یک علت آن اینست که دیر زمانی نیست که در عرصه اطلاعات کشور قرار گرفته است . اینترنت در سال ۱۳۷۲ وارد ایران شد . ابتدا با سرعت بسیار کمی که داشت بین مردم اصلا جایگاهی نداشت و به تعبیری اصلا شناخته شده نبود . غالبا در مراکز دانشگاهی مورد استفاده قرار گرفت تا اینکه کم کم توانست بعد از دانشگاهها جای خود را در ادارات و مراکز دیگر دولتی باز کند . اواخر دهه ۷۰ بود که در بین مردم شناخته شد و استفاده از آن وارد خانه ها شد . بحث فیلترینگ به دنبال استفاده زیاد کاربران و سوء استفاده سودجویان در سال ۱۳۸۱ به صورت قانونی مطرح گردید .

در این فاصله مقاله هایی نوشته شد اما هیچگاه به صورت جدی و مدون مطرح نگردیده است . با مراجعه به برخی مقالات و نوشته ها متوجه میشویم که نگاه به این بحث بیشتر جنبه ی انتقادی دارد و اینکه آیا این امر در منظر فقهی جایگاهی دارد یا خیر مسکوت مانده و یا دست کم توجه خاصی به آن نشده است .

به نظر میرسد دست کم این تحقیق انگیزه ای برای نگارنده جهت توجه بیشتر در مجالی دیگر باشد.

پیشینه تحقیق

مقاله ها و کتبی در خصوص اینترنت ، مشکلات آن ، فیلترینگ سایتها و ... نوشته شده است که در قسمت منابع هر کدام از آنها ذکر شده است . اما تحقیق موجود با مضمونی که بیان شده است فاقد پیشینه میباشد. یکی از مشکلاتی که در این راه با آن مواجه شدم همین امر بود و اینکه بتوانم از منابعی متنوع استفاده کنم . جوانب مختلف موضوع تا حدودی مورد تحقیق دیگران واقع شده است که بیشترین بهره را هم نگارنده از آنها برده است ولی ارتباط برخی موضوعات با اصل موضوع از عمده مشکلاتی بود که در طول تحقیق با آن مواجه بودم.

بخش دوم : واژه شناسی

گفتار اول: اینترنت

اینترنت چیست ؟

اینترنت پدیده ای است که زندگی بدون آن برای بسیاری از انسانها، دیگر غیرقابل تحمل و حتی غیرممکن است.

همه ما باینترنت سر و کار داریم. اما اینترنت چگونه کار می کند؟ چه اجزایی دارد و مهم تر این که به چه کسی تعلق دارد؟ به سروری که از طریق آن وارد دنیای مجازی وب می شویم؟ و یا به ما که کاربران آن هستیم؟